

Kommunrevisionen

Sammanställning av statliga myndigheters anmärkningar på socialnämndens verksamheter fr.o.m. 2016-01-01

Bakgrund

Kommunrevisionen har 2018-03-23 framställt en begäran till socialnämnden att senast 2018-05-31 delge revisionen en sammanställning av de anmärkningar som statliga myndigheter riktat mot socialnämndens verksamheter från år 2016 och framåt. Detta med anledning av att kommunrevisionen inför planeringen av 2018 års revision genomför en risk- och väsentlighetsbedömning avseende kommunens samtliga verksamheter.

Med utgångspunkt från kommunrevisionens begäran, har handlingar granskats som under berörd tidsperiod inkommit från Inspektionen för vård och Omsorg, Socialstyrelsen och Arbetsmiljöverket.

Resultat

Samtliga anmärkningar som påträffats är inkomna från IVO. De ärenden där IVO framfört anmärkningar rör inspektioner av HVB-hem, handläggning inom individ- och familjeomsorg, Lex Sarah-anmälningar, Lex Maria-anmälningar samt ej verkställda beslut. Nedan redogörs IVOs anmärkningar inom respektive ärendetyp. Avseende de tre sistnämnda ärendetyperna föregås sammanställningen av en beskrivning av berörd nämnds respektive IVOs roll i ärendehantering- en.

Socialnämndens diarienummer anges för respektive ärende där IVO framfört anmärkningar.

Anmärkningar avseende HVB-hem

Dnr. 2016-105 Dpl.719 SN-ärendemening: IVO: inspektion på Solbacken HVB

Ärendet avser inspektion på Solbackens hem för vård eller boende (HVB). De boende är ensamkommande barn.

Anmärkning från IVO 2016-05-18

IVO bedömer att verksamheten brister när det gäller att kontrollera utdrag ur misstanke- och belastningsregister innan anställning samt avseende kravet att registerutdragen inte ska vara äldre än sex månader.

Bedömning av IVO 2016-06-23

Nämnden har vidtagit relevanta åtgärder för att komma tillrätta med bristerna avseende registerkontroll och ärendet avslutas därmed.

Dnr. 2017-146 Dpl.719 SN-ärendemening: Inspektion (IVO) gällande Östero HVB

Ärendet avser inspektion på Östero hem för vård eller boende (HVB). De boende är ensamkommande barn.

Anmärkning från IVO 2017-12-21

Otillräckliga uppgifter i inskrivningsbeslut avseende den enskildes behov, personliga förhållanden och om placeringen kan innebära en negativ påverkan på förhållandet mellan de placerade ungdomarna. Avsaknad av uppgifter gällande om vården kan ges under trygga och säkra former. Avsaknad av dokumenterad bedömning och resonemang avseende hur den inskrivnes behov av vård kan tillgodoses med hänsyn tagen till de arbetssätt och metoder som används och personalens kompetens.

Eftersom verksamheten avser vidta åtgärder, avstår IVO från att ställa krav och ärendet avslutas.

Dnr. 2017-147 Dpl.719 SN-ärendemening: IVO-inspektion på Solbacken HVB

Ärendet avser inspektion på Solbackens hem för vård eller boende (HVB). De boende är ensamkommande barn.

Anmärkning från IVO 2017-09-04

Brister gällande lämplighetsbedömningar vid inskrivning samt gällande att det inte alltid fattats ett inskrivningsbeslut innan ungdom flyttat in på boendet.

Krav från IVO:

- Att det görs en lämplighetsbedömning utifrån gällande föreskrift inför att en ungdom ska skrivas in på boendet.
- Att det fattas ett inskrivningsbeslut när en ungdom flyttar in på boendet.

Bedömning av IVO 2017-12-08

IVO bedömer att nämnden har vidtagit tillräckliga åtgärder. Ärendet avslutas därmed.

Dnr. 2017-148 Dpl.719 SN-ärendemening: IVO kommer till Månskenet för inspektion

Ärendet avser inspektion på Månskenets hem för vård eller boende (HVB). De boende är ensamkommande barn.

Anmärkning av IVO 2017-12-29

Vissa brister i inskrivningsbeslut med tillhörande lämplighetsbedömningar. IVO ifrågasätter även om personalen har den sammanlagda kompetens som behövs för att möta de behov av vård som målgruppen har och för att säkerställa en trygg och säker vård.

Eftersom verksamheten avser vidta åtgärder vad gäller brister i inskrivningsbeslut och lämplighetsbedömningar, avstår IVO från att ställa krav avseende detta.

Föreståndaren har redovisat planer vad gäller att säkra personalens kompetens och därför anger IVO att myndigheten inte går vidare i denna fråga i nuläget, men att den kommer följas upp vid kommande tillsyn. Vidare poängterar IVO att vid framtida rekrytering av personal till HVB Månskenet, behöver nämnden se

över de krav och rekommendationer som finns gällande kompetens vid arbete på ett HVB. Ärendet avslutas.

Dnr. 2018-71 719 SN-ärendemening: IVO-inspektion på Solbacken HVB

Ärendet avser inspektion på Solbackens hem för vård eller boende (HVB). De boende är ensamkommande barn.

Anmärkning av IVO 2018-04-23

Brister vad gäller lämplighetsbedömning vid inskrivning.

Då verksamheten avser vidta åtgärder, ställer IVO inga krav. Ärendet avslutas.

Anmärkningar avseende handläggning inom individ- och familjeomsorg

Dnr. 2017-149 Dpl.709 SN-ärendemening: IVO-inspektion av socialtjänsten Östhammars Kommun

Ärendet rör tillsyn av individ- och familjeomsorgen i Östhammars kommun.

Anmärkning och bedömning från IVO 2017-12-29

IVO påpekar att en avvikelse skett i nämndens arbete med skyddsbedömningar och uppmanar nämnden att utreda detta. IVO uppmärksammar nämnden på att motiveringar vid skyddsbedömningar avseende barn inte alltid är individuellt utformade och uppmanar nämnden att fortsättningsvis tillgodose det.

IVO bedömer att nämnden brister vad gäller dokumentation av åtgärder vid handläggning av utredningar, men då nämnden avser vidta åtgärder avseende denna del, avstår IVO från att ställa krav. Ärendet avslutas.

Anmärkningar i Lex Sarah-ärenden

Allmänt om Lex-Sarah-ärenden

Under berörd tidsperiod har socialnämnden i nio fall gjort anmälan till IVO enligt Lex Sarah. Lex Sarah innebär att huvudmannen är skyldig att utreda och till IVO anmäla händelser som medfört eller hade kunnat medföra allvarligt missförhållande. Syftet med utredningen ska vara att så långt som möjligt klarlägga händelseförloppet och vilka faktorer som påverkat det. Huvudmannen ska även vidta åtgärder för att förhindra att liknande händelser inträffar igen.

IVO tar del av huvudmannens utredning och slutsatser beträffande händelseförlopp, möjliga orsaker och åtgärdsbehov. Om huvudmannens slutsatser framstår som rimliga och det inte finns några särskilda omständigheter, avslutar IVO ärendet. Nedan redovisning rör de Lex Sarah-ärenden där IVO däremot framfört anmärkningar på hur socialnämnden som huvudman levt upp till sin utrednings- och anmälningsplikt.

Dnr. 2016-199 Dpl.738 SN-ärendemening: Lex Sarah VoO brist i värdegrund

Socialnämndens anmälan rör enskild som lämnats ensam i tre timmar på en toalett på särskilt boende.

Anmärkning från IVO 2016-09-06

Ofullständig utredning avseende nedan frågeställningar:

- På vilket sätt och vem ansvarar för att omvårdnadspersonal uppmärksammas och vägleds i sitt arbete för att säkerställa att insatser till enskilda utförs med god kvalitet och med respekt för den enskildes individuella behov?
- På vilket sätt arbetar nämnden för att identifiera bakomliggande orsaker till det inträffade och att erfarenheten från den aktuella händelsen sprids inom nämndens ansvarsområde?

Bedömning av IVO 2016-10-20

Efter att nämnden lämnat kompletterande uppgifter, görs bedömningen att nämnden har fullgjort sin utrednings- och anmälningsskyldighet samt vidtagit åtgärder för att utan dröjsmål avhjälpa eller undanröja missförhållandet. Ärendet avslutas därmed.

Dnr. 2016-270 Dpl.738 SN-ärendemening: Lex Sarah hantering av förvirrad boende

Socialnämndens anmälan rör brister på korttidsenhet i bemötande, förhållningssätt till nämndens värdegrund samt oförmåga att utföra ett arbete med god kvalitet.

Anmärkning från IVO 2017-01-20

Ofullständig utredning avseende nedan uppgifter:

- de orsaker till missförhållandet eller risken för ett missförhållande som har identifierats,
- om något liknande har inträffat i verksamheten tidigare och i så fall varför det har inträffat igen,
- bedömningen av om något liknande skulle kunna inträffa igen,
- vilka åtgärder som har vidtagits för att undanröja eller avhjälpa missförhållandet samt tidpunkt för dessa.

Bedömning av IVO 2017-01-30

Efter att nämnden lämnat kompletterande uppgifter, gör IVO bedömningen att nämnden har fullgjort sin utrednings- och anmälningsskyldighet samt identifierat orsaker till det inträffade och vidtagit och planerat att vidta åtgärder för att förhindra att något liknande inträffar igen. Ärendet avslutas därmed.

Anmärkningar i Lex Maria-ärenden

Allmänt om Lex Maria-ärenden

Under berörd tidsperiod har socialnämnden i tre fall gjort anmälan till IVO enligt Lex Maria. Lex-Maria innebär att vårdgivaren ska utreda och anmäla händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada, till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Syftet med utredningen ska vara att så långt som möjligt klarlägga händelseförloppet och vilka faktorer som påverkat det, samt ge underlag för beslut om åtgärder som ska ha till ändamål att hindra att liknande händelser inträffar på nytt, eller att begränsa effekterna av sådana händelser om de inte helt går att förhindra.

IVO tar del av vårdgivarens utredning och slutsatser beträffande händelseförlopp, möjliga orsaker och åtgärdsbehov. Om vårdgivarens slutsatser framstår som rimliga och det inte finns några särskilda omständigheter, avslutar IVO ärendet. Nedan redovisas det Lex Maria-ärende där IVO däremot framfört anmärkningar på hur socialnämnden som vårdgivare levt upp till sin utrednings- och anmälningsplikt.

Dnr. 2016-259 Dpl.738 SN-ärendemening: Lex Maria fall

Ärendet rör anmälan enligt Lex Maria från socialnämnden om risk för allvarlig vårdskada vid Edsvägen 16 i Östhammar.

Anmärkning från IVO 2017-01-12

Ofullständig utredning avseende nedan uppgifter:

- Identifiering av brist.
- Riskbedömning.
- Riskförebyggande åtgärder.
- Uppgift om tidplan och om vem som ansvarar för ännu inte vidtagna åtgärder.

Bedömning av IVO 2017-06-27

Efter att nämnden lämnat kompletterande uppgifter gör IVO bedömningen att nämnden har fullgjort sin utrednings- och anmälningsskyldighet samt identifierat orsaker till det inträffade och vidtagit och planerat att vidta åtgärder för att förhindra att något liknande inträffar igen. Ärendet avslutas därmed.

Anmärkningar avseende ej verkställda beslut

Allmänt om ej verkställda beslut

Kommunen är skyldig att rapportera till IVO om en beviljad insats enligt socialtjänstlagen - SoL, eller lag om stöd och service till vissa funktionshindrade - LSS, inte har verkställts inom tre månader.

IVO följer upp rapporteringen och bedömer om ett beslut har verkställts inom skälig tid. Om ett beslut inte har blivit verkställt inom skälig tid får kommunen möjlighet att yttra sig. IVO granskar vad kommunen har gjort för att verkställa beslutet, om den enskilde tackat nej till ett godtagbart erbjudande samt övriga omständigheter i ärendet och om det finns andra omständigheter som gjort att beslutet inte kunnat verkställas.

Om den enskilde har fått vänta oskäligt länge på att ett beslut ska verkställas och kommunen inte redovisat att den vidtagit tillräckliga åtgärder, kan IVO ansöka om utdömmande av särskild avgift hos förvaltningsrätten.

Nedan redovisas de fall där IVO framfört anmärkningar eftersom myndigheten bedömt att oskäligt dröjsmål förelegat i socialnämndens verkställande av beviljad insats.

Dnr 2017-82 Dpl. 739 SN-ärendemening: IVO-ärende angående ej verkställt beslut

Anmärkning från IVO 2017-08-22

Oskäligt dröjsmål vid verkställande av beslut om insats enligt LSS.

Åtgärd av IVO 2017-08-22

Yrkande till förvaltningsrätten på utdömande av särskild avgift.

Dnr. 2018-20-739 SN-ärendemening: IVO-ärende angående ej verkställt beslut

Anmärkning av IVO 2018-02-26

Oskäligt dröjsmål vid verkställande av beslut om insats enligt LSS.

Åtgärd av IVO 2018-02-26

Yrkande till förvaltningsrätten på utdömande av särskild avgift.

Dnr. 2018-67 Dpl. 739 SN-ärendemening: IVO-ärende ej verkställt beslut

Anmärkning av IVO 2018-04-25

Oskäligt dröjsmål vid verkställande av beslut om insats enligt LSS.

Eftersom nämnden har vidtagit åtgärder för att kunna verkställa beslutet och det finns godtagbara förklaringar till väntetiden, gör IVO ingen ansökan om utdömande av särskild avgift hos förvaltningsrätten. Ärendet avslutas.